

REMISSVAR

2020-10-02

Näringsdepartementet N2020/02353
Avdelningen för näringsliv
Enheten för marknad och konkurrens**Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare**

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det enkelt, tryggt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan. En viktig aspekt i detta arbete är att förbättra dialogen och samförståndet i gränserna mellan en företagares vardag och svensk myndighetsutövning. I stor utsträckning tenderar småföretagare att vara en svagare part än myndigheter beträffande regelverk och tillämpning av desamma, vilket förstärker upplevelsen av orättvisa villkor, ökat regelkrångel och en negativ attityd till företagande från myndigheternas sida. Regeringens förslag till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset visar än en gång de svårighet som råder mellan juridiska detaljregleringar och uttalad ambition att rädda företag i rådande kris.

Det är bra att regeringen och samarbetspartierna till slut insett behovet av stöd även till företag som bedrivs som enskild firma för omsättningstappen som covid-19 och regeringens beslut förorsakat. Dock kommer förslaget väldigt sent, mycket senare än för andra företagsformer och våra grannländer. Detta visar tyvärr tydligt att det fortfarande råder ett djupt kulturgap mellan politik och småföretagande. Man kan fundera över varför stöd för denna utsatta grupp kommer först mer än ett halvår efter början av den akuta krisen.

Stödet ska lämnas för omsättningsminskning under tre perioder: mars-april, maj, respektive juni-juli 2020, högst 24 000 kr per månad, vilket motsvarar årsomsättning på 288 000 kr för helt kalenderår. Ifall 288 000 kr är stödet, som utgör 75 %, så kompenserar detta för en årsomsättning på 384 000 kr. Omsättningsminskningen ska vara 70 %, 60 % respektive 50 % för de tre perioderna jämfört med motsvarande perioder 2019. Någon koppling till faktisk utveckling föreligger således inte. Vid omsättningar om över 200 000 kr för det förra räkenskapsåret, vilket är gränsen för att vara stödberättigad, kan man förvänta sig intäkter som inte är jämnt fördelade över årets månader. För verksamheter som haft en positiv utveckling från sommaren 2019 blir bestraffningen tydlig. Stödet borde inte straffa de som utvecklat och expanderat sin verksamhet före pandemin.

Den långsamma reaktionstiden för införande av denna form av stöd för de företag där marginaler och möjliga avsättningar får antas vara lägst skapar onödigt personligt lidande och stora risker för personliga konkurser. Man konstaterar mycket riktigt att för juni-juli ska man rikta in sig mot de som bedriver säsongsverksamhet. Dessa specifika branscher och platser har det funnits gott om tid att definiera och "kompensera"/rädda långt tidigare, alltså redan före sommarmånaderna. Dessutom ingår naturligtvis även augusti i sommarmånaderna i Sverige.

Att blanda in förhållanden om att den fysiska personen som bedriver verksamhet i företagsformen enskild firma har "varit berättigad till arbetslöshetsersättning" rör ihop begreppen. I synnerhet när

även Regeringskansliet måste vara medvetna om hur långa handläggningstider det varit och är för företagare som sökt arbetslöshetsersättning. Omsättningsstödet är väl riktat till att täcka förluster hos den juridiska personen, alltså företaget som bedrivs som enskild firma? Arbetslöshetsersättning, lönearbete, lottovinster och annat ska naturligtvis inte blandas in i den enskilda firmans verksamhet, ifall inte ägaren så beslutar. Som bakgrund beskrivs mycket riktigt att åtgärderna syftar till att göra "det möjligt för företag att överbrygga den akuta krisen".

Definitionen av att nettoomsättning endast ska gälla för intäkter som "är hänförliga till en näringsverksamhet som bedrivs i Sverige" skapar en onödig avgränsningsproblematik, i synnerhet som stödnivåerna är så pass begränsade. Genom att ansökan undertecknas på "heder och samvete" hade gränsdragningar och administrativt krångel kunnat begränsas betydligt mer än det liggande förslaget. För vissa branscher måste det vara uppenbart att social distansering skapar direkta yrkesförbud. Det gäller hudterapeuter och andra grenar med händer och ansikte som redskap, men också konferencier och andra aktörer där större "folksamlingar" utgör grunden för att bedriva sin verksamhet. Att därefter ange att 120 000 kr, vilket är det totala maxbeloppet för perioderna i stöd per enskild firma, skulle utgöra "betydande belopp" jämfört med över 10 månaders totalt verksamhetsstopp klingar väl falskt.

Att så tydligt beskriva att nystartade eller expanderande företag kommer att räknas bort är cyniskt. För de entreprenörer som vågat satsa på företagande skulle det ha varit ett utmärkt tillfälle med i vart fall en klapp på axeln. Systemet kunde innefatta även denna grupp genom att man skulle kunna redovisa tydlig omsättningsökning fram till mars-juli, en omsättningsökning som därefter stannat eller minskat. Det blir oproportionerligt att enbart "rycka ut" tre månader under två år. De allra svagaste och sköraste rörelserna skulle då också få återbäring på sina skattebetalningar. Under uppbyggnadsskedet vilket ibland är pågående under flera år, är det inte ovanligt att företag visar förlust men de har då desto större värde av att få del av omställningsstödet.

Det är väl dokumenterat att kommunikation och informationsutbyte mellan olika svenska myndigheter tenderar att halta. Samma gäller att olika länsstyrelser handlägger ärenden olika i andra avseenden. När Skatteverket och Tillväxtverket fått i uppdrag att hantera korttidspermitteringar och omställningsstöd skulle det ha varit naturligt att dessa myndigheter även fått ansvara för omsättningsstödet för enskilda företagare. Att krångla till systemet så att Boverket ska hantera ansökningar och utbetalningar medan Länsstyrelser ska hantera beslut kommer att skapa onödiga fördröjningar. Man kan förutse ytterligare fördröjningar av hanteringen när länsstyrelsen kan begära in ytterligare uppgifter för att kunna fatta beslut, oklart vilka dessa uppgifter kan tänkas vara. Antagandet att 70 % av stödet ska kunna betalas ut under 2020, alltså 9 och en halv månad efter regeringens begränsningsbeslut, låter kanske väl optimistiskt.

I detta ärende har förbundsordföranden Peter Thörn beslutat och näringspolitisk talesperson Erik Sjölander varit föredragande.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn

Förbundsordförande, Småföretagarnas Riksförbund